

NORGES Jeger- OG FISKERFORBUND

NVE
nve@nve.no

Vår ref:

Deres ref: 201606897-120

Hvalstad, den:09.05.18

Rapport om forprosjekt flomluke Sandvinvatn på høring, Odda kommune - høringsuttalelse NJFF og NJFF-Hordaland

Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) og NJFF-Hordaland viser til høringsbrev fra NVE av 10.04.2018 vedrørende rapport fra Multiconsult om flomluke i Sandvinvatn i Odda kommune

NJFF og NJFF-Hordaland ønsker å gi en uttalelse til søknaden. Vi viser også til vår uttale av 20.02.2018 til SKLs konsesjonssøknad om bygging av et kraftverk (såkalt flomkraftverk) i Opo.

Forprosjekt flomluke fra Multiconsult av 9. april 2018

Multiconsult har på oppdrag av NVE laget en forstudie til ei flomluke som ytterligere flomsikring av elva Opo, nedstrøms Sandvinvatnet i Odda kommune. Denne flomluke vil gi ytterligere flomsikring, i tillegg til de omfattende flomsikringstiltakene i regi av NVE som allerede er gjennomført i Opo. Med de fysiske forbygningstiltakene som er utført skal Opo i dag tåle en maksflom på 1040 m³/s. Skadeflommen i oktober 2014 var til sammenlikning på 570 m³/s. Imidlertid har flommen i 2014 skapt utrygghet lokalt. I tillegg ga den skader på bygninger også i Storelva, oppstrøms Sandvinvatnet. Disse to momentene taler for at ytterligere sikringstiltak kan være aktuelle. De to realistiske alternativene er enten en flomtunnel (stipulert til ca 300 millioner kr), eller ei flomluke (stipulert til ca 98 millioner kr). Både flomtunnel og flomluke vil bidra til ytterligere flomsikring i Opo, men også langs nedre del av Storelva oppstrøms Sandvinvatnet.

Effekt av flomluke

I sin rapport skriver Multiconsult følgende om flomlukealternativet:

«Kanalen vil sørge for at flomvannstander i Sandvinvatn senkes med 0,6- 1,3 m som direkte resultat av lukens evne til å sluse flomvann ut på lavere vannstander enn dagens utløp. Dette gjelder for alle tenkelige flomstørrelser, og gjelder også for den siste kilometeren av Storelvi som i dag påvirkes av høy vannstand i Sandvinvatn. Kanalen er dermed et velegnet tiltak for å sikre eiendommer rundt Sandvinvatn og nederste del av Storelvi. Luken er dimensjonert slik at oversvømmelser langs Opo unngås for flommer opp til 200 års gjentakintervall, men den vil også vesentlig redusere flomskader for større og mer sjeldne flommer. Med 1-2 dagers varsel på en kommende skadeflom kan luken åpnes gradvis og sørge for forhåndstopping

av Sandvinvatn. Flomtoppen langs Opo-vassdraget vil bli betydelig redusert samtidig som erosjonsfaren reduseres. Sammen med tiltak for flomvern allerede utført i regi av NVE vil flomluken forhindre en gjentakelse av 2014-skadene og gi bedre sikkerhet mot enda større flommer i fremtidens klima. Det anbefales av flomvarsling, drift og vedlikehold av luken settes bort til en av de store regulantene i Hordaland, for eksempel Statkraft som utfører de samme oppgavene i nabovassdraget Tyssø».

Kombinert med de eksisterende flomsikringstiltakene som er gjort av NVE i Opo vil en flomtunnel sikre bebyggelse og infrastruktur. Dette gjelder selv ved en 1000-årsflom, her gir flomluken en redusert maks vannføring fra 750 m³/s til 640 m³/s (Figur 4-14). Maks vannstanden i Sandvinvatnet reduseres også med 0,65 m. Nye beregninger utført av NVE viser at flommen i oktober 2014 var en 100-årsflom, med maks vannføring på 570 m³/s. Den gang kulminerte Sandvinvatnet på en flomvannstand på 89,9 meter. Hadde ei flomluke vært på plass da hadde vannstanden kulminert på 89,25 m, kun ubetydelig høyere enn en 20-årsflom, der vannstanden kulminerer på 89,2 m.

1000-årsflom med 40 % klimapåslag

En tusenårsflom i Opo pluss 40 % klimapåslag gir en maks vannføring på hele 1060 m³/s. Selv dette er imidlertid bare ubetydelig mer enn de eksisterende sikringstiltakene i Opo er beregnet å håndtere. Med ei flomluke som skissert i Multiconsult sin rapport vil flomvannføringen i Opo da kun bli maks 900 m³/s, som er godt innenfor hva elveløpet i dag skal kunne håndtere. I tillegg vil flomvannstanden i Sandvinvatnet bli redusert med 0,6 m (Tabell 4-2), og skadene oppstrøms vil bli betydelig redusert.

NJFF og NJFF-Hordaland mener derfor at kombinasjonen av ei flomluke sammen med de allerede gjennomførte sikringstiltakene i Opo fullt ut er tilstrekkelige til å sikre liv og verdier langs vassdraget.

Flomluke vs flomkraftverk - virkninger på miljø og fisk

Når det gjelder de omfattende negative virkningene på miljø- og fisk i Opo viser vi til vår felles uttale av 20.02.2018 til SKLs konsesjonssøknad om bygging av et kraftverk (såkalt flomkraftverk) i Opo.

I forhold til flomlukealternativet mener NJFF og NJFF-Hordaland at dette vil ha få, om noen, negative virkninger på miljøet og fisken i Opo. I sin rapport (Vedlegg E, Feltnotat) om miljømessige virkninger av flomluke konkluderer Multiconsult da også med at «Tapping av Sandvinvatnet for å skape bufferkapasitet til flomvannet kan få marginale og reversible effekter, om dette er utført innenfor et kort tidsrom».

Konklusjon

NJFF og NJFF-Hordaland vil hevde at det er naturlig at staten bidrar med midler til bygging av flomluke, på samme måte som staten allerede har gjort ifm de fysiske sikringstiltakene i regi av NVE i Opo. Bevilgningene på statsbudsjettet til flomsikring har økt noe de siste åra, og må trolig økes videre i framtida. Årsaken til dette er klimaendringene, som vil gi oss stadig større og hyppigere flommer, og disse vil ramme stadig flere steder. Kostnadene i etterkant av slike

ekstremflommer er for store til at samfunnet kan forvente at kommunene selv skal dekke disse. Gjenoppbygging av infrastruktur og sikringstiltak mot nye skader etter storflommer bør derfor være et statlig ansvar, på lik linje med f.eks skredsikring langs veier er det.

NJFF og NJFF-Hordaland krever at alternativet med flomluke velges, og at det ikke gis konsesjon til det omsøkte kraftverket i den varig vernede elva Opo. Det er åpenbart at store flommer kan og vil komme i øvrige vernede vassdrag. Vi mener derfor at det vanskelig kan unngås at det dannes presedens for senere saker dersom det nå gis tillatelse til å bygge et stort kraftverk i et varig verna vassdrag. Det vil også være en løsning som er i tråd med hva som ble lagt til grunn av en samlet Energi- og Miljøkomite på Stortinget da de behandlet stortingsmeldingen Kraft i endring - Energipolitikken mot 2030 (Meld. St. 25 (2015 - 2016)), jfr Innst. 401 S (2015 - 2016):

«K o m i t e e n mener det er viktig å ivareta og bruke naturens egen flomdempende kapasitet. K o m i t e e n mener konsesjonsbehandling for kraftutbygging over 1 MW i vernede vassdrag skal forelegges Stortinget og kun vurderes i de tilfeller der andre flomdempende tiltak er utprøvd, liv og helse står på spill og verneverdiene ikke vil påvirkes nevneverdig.»

Vennlig hilsen
Norges Jeger- og Fiskerforbund

Siri Parmann/Fagsjef

NJFF-Hordaland

Bjarte Erstad/leder